

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De utilitatibus ex defectuum manifestatione promanantibus. Thema. Ne
reverearis proximum in casu suo, nec retineas verbum in tempore salutis.
Eccli. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

meditationibus spiritalibus omnibus & centuplo in temporalibus ditabimini. 3. Nomen vestrum in caelesti gloria magnificabitur. 4. Complexione donorum variorum, & cumulo gratiarum locupletabimini. 5. Amici quoque &

cognati vestri benedictione caelesti replebuntur. 6. Inimici vero maledictione ferientur. 7. Omnes denique omnium operum bonorum fructum copiose participabunt.

REGULA IX. SUMMARI.

DE MANIFESTATIONE DEFECTUUM.

EXHORTATIO.

IN REGULAM IX. SUMMARI.

Ostendit utilitates ex defectuum manifestatione promanantes.

T H E M A.

Ne reveareis proximum tuum in casu suo, nec retineas verbum in tempore salutis. Eccli. 4.

V E L :

Contentus esse quisque debet, ut defectus ipsius Superioribus manifestentur. Reg. 8.

Ratia Instituti nostri Societatis rihos non abimiles reddit quatuor animalibus, à Propheta Ezechiele. Deo revelante, conspe-

num in circuitu. An non omnia illa in nobis operatur gratia Instituti nostri? Ita sanè: illa enim efficit nos habere faciem hominis, virtute ac perfectione præditi, & faciem leonis, Leonibus infernalibus terribilis, idque à dextris, id est in virtute Dei, à qua omne robur nostrum. A sinistris efficit nos habere faciem bovis, se totum per mortificationem Deo in sacrificium immolantis, idque à sinistris, ut ad sinistram partem trahentia, mortificentur. Denique faciem aquilæ desuper, ad puritatem &

Etis cap. 1. Similitudo vultus eorum erat facies hominis & facies leonis, à dextris ipsorum quatuor; & facies bovis à sinistris ipsorum quatuor; & facies aquilæ desuper ipsorum quatuor. Et totum corpus oculis ple-

Gg clari-

claritatem solis iustitiæ respicientis : Et corpus totum ocula plenum in circuitu, nos habere facit; quotquot enim in societate degunt, oculos in se mutuo apertos gerunt, ut defectus, quos notârunt, Superiori aperiant; quò is pro paterna sollicitudine sua medelam adhibeat.

Quanta verò utilitates ex hac defectuum manifestatione enascantur, in præfenti declarabimus.

I.
Utilitas
manifestatio.
Quomodo est
Profectus
in spiritu.

I. Utilitatem primam ex defectuum insinuatione scaturientem, indicat S. Fundator in regula, dum ait: *Ad majorem in spiritu profectum, consentus esse quisque debet, ut defectus ejus Superiori manifestentur.* Unum membrum vitio laborans, facile insicit alterum, nisi cura adhibeatur: cogitemus, ait R. P. Claudius Aquaviva in epist. de perfect. & Charitate. *ex nobis universis corpus unum coagmentari, eamque esse membrorum inter se consensionem, ut unicuique pertimescendum sit, suo ne vitio, in reliquum omne corpus aliquid redundet periculi.* Pari ratione pertimescendum nobis est, ne ex Fratris vitio damnus periculumve in corpus redundet, nisi manifestetur & corrigatur. Si ergo, ut inquit Apostolus, *pro invicem solliciti sunt membra, ut si pedj vulnus insictum sit, mox oculi inspiciant, manus palpent, caput & corpus se inclinent, os & lingua chitugum acciri jubeant.* Et nos corporis mystici membra invicem curam gerere decet, ne ex unius membri infectione, reliquum corpus lædatur. Hac de causa requiritur totum corpus plenum ocula in circuitu, ad emendationem, ad profectum in spiritu, ad Fratris, totiusque Communitatis emolumentum.

Major in spiritu ac virtute profectus haud dubie nascitur ex defectuum emendatione, & minor in spiritu profectus, ex defectuum negligentia & dissimulatione oritur: quis autem non perspicit, si defectus Superiori aperiantur, nos longè melius juvati, faciliusque curari? quomodo enim Superior in subdito emendabit, quod ignorat? Exemplum habemus in filiis, qui nonnunquam vulnere, aut defectu occulto laborant, eumque vel ex metu, vel ex pudore Parenti aperire negligunt: & quanta hinc non raro pericula profuunt? Potest enim accidere, ut vulnus neglectum gangranam contrahat, eaque contracta, saucius pedis amputandi periculum præfens incurrat: cum è contrario, vulnus initio detectum, mediis adhibitis, nullo negotio curatum coaluisset. Ita pariter in vulneribus, morbisve spiritualibus, ex revelationis defectu, ingentia nonnunquam detrimenta enascuntur: neque enim Medicus curat, quod ignorat.

Deinde ad majorem in spiritu profectum, mirifice conducit hæc defectuum manifestatio; quia Superior subditos potest à relapsu præservare, pericula imminencia amputare, occasiones laborum præcavere: est enim non duntaxat Animarum medicus, sed etiam Navarchus & Gubernator, in hac periculosa, ad æternitatis felicitatis portum, navigatione, cui subditus animæ suæ cymbam tædæ committit. Jam verò si Navarchus, omnia secunda censeat, præsentia Scopulorum, Voraginum, vadorum pericula nesciat; quis non cernit, quæ in discrimina navicula ejusmodi præcipitetur? Quo-
bet

bernator navem strenuè progredi aumat, & suas illa latentes paritur remoras & echeneides, quæ detineant, cursumque suffraginent: Gubernator carinam integram, & illas esse non ambigit, & varia illa silluras & rimas agit; per quas aqua sensim perfusillet, & navem tandem in profundum demergat.

Atque ob hanc eximiam utilitatem, virtutisque profectum, Sacri Doctores, & Ordinum Fundatores, manifestacionem illam tam sedulo commendantur. S. Basil in reg. subius disp. interrog. 46. ait. Quidquid est autem, in quo peccetur, id referri ad Antistitem debet; si ab eo qui peccatum admisit, si ab iis, qui conscii sunt, si illud ipsi curare non possunt, & mederi eo modo, quo præceptum est à Domino, quando vitium dissimulatum, morbus est in animo oblitescens & supputris, qui etiam propterea incurabilis efficitur. Quemadmodum igitur nullo modo de nobis bene meritum illum diceremus, qui pestifera corpori nostro includeret, sed eum potius qui cum cruciatu, quod noxium esset, expelleret. atque è corpore extunderet. Ita pariter &c. Conscientie Basilio D. Augustinus, in Regula sic loquens: Nec vos iudicetis esse malevolos, quando hoc indicatis, magis quippe innocentes non estis, si fratres vestros, quos indicando corrigere potestis, tacendo perire permittitis: si enim frater tuus vulnus haberet in corpore, quod vellent occultare, dum timeret secari, nonne crudeliter à te sceleretur, & misericorditer indicaretur? Quamto potius ergo debet mani-

festari, ne deterius putrescat in corde? & tu vulnus fratris contemnis; tu eum perire vides, & negligis: peiores tacendo, quam ille committendo. Humbertus etiam super Regulam eisdem Augustini citat c. 99. S. Gregorius dicentem: Qui proximi mala conspiciunt, & silentio premunt, quasi conspectis vulneribus, usum medicaminis subtrahunt: & eò mortis auctores sunt, quò vulnus, quod curare poterunt, nolunt. In Constitutionibus S. Dominici sic cavetur dist. 1. c. 17. n. 3. Ne autem vitia occultentur, Prælato suo quilibet denuntiet, quod viderit, vel audierit. Et rursus c. 18. Si quis autem tale quid extra monasterium commiserit, frater qui cum eo est, studeat ejus excessum Prælato quantumcorum corrigendum intimare. In constitutionibus etiam Minorum, approbatis tempore S. Bonaventuræ sic edicitur c. 7. §. 4. Teneantur Fratres per obedientiam exeuntes, in reditu suo secretè Guardiano excessus notabiles intimare. Additur etiam, si per confessionem, & aliâ viâ defectum resciant, non esse contra sigillum, etiam tunc defectum Superiori manifestare, doctrinam verò oppositam, non sanam sed pestiferam esse, quæ cedere potest in detrimentum Ordinis, & præjudicium disciplinæ regularis. Idque sententiâ rotius Capituli Generalis definitum.

Quare, hoc accuratè servemus, ut defectus Fratris, si vel ipsi, vel communitati, vel externis noxii, & vel maxime, si sint scandalosi, quantumcorum Superiori pro correctione de-

tegamus. Nemo dicat: *Nunquid custos fratris mei sum ego.* Gen. 4. Hæc vox pessimi Cain est, vox homicidæ est: *Unicuique enim mandavit Dominus de proximo suo. & Vx bis qui in viam Carn abierunt.* Defectus ob occultationem non correcti, sapius totam communitatem inficiunt, veluti ex una ove morbida grex totus destruitur: vel saltem profectum in Spiritu retardant.

II.
Secunda
utilitas
est. profectus in hu-
militate.

II. Alteram manifestationis defectuum utilitatem S. Ignatius hisce verbis in Regula exprimit: *Præcipue ad maiorem submissionem & humilitatem propriam;* ad quam defectuum nostrorum apud Superiorem manifestatio plurimum conducit; ut demissionis gradus consideranti liquet. Primus humilitatis gradus sui cognitio; statuitur: an non ad hanc iuvat, defectuum manifestatio, & Superioris correctio, dum sapenimero ad defectus proprios cæci sumus vel amore proprio ducti, eosdem excusamus? Secundus gradus est fuga laudis ac honoris: an non ad hanc quoque confert errorum & delictorum denudatio; quæ sanè laudem non parùm immi- nuat? Tertius gradus est: desiderium contemptus: quid magis contemptum promovet, quam vitiorum & a nobis perperam actorum declaratio, ob quam à Superiore, tanquam procul à perfectione distantes, defectibusque obnoxii monemur; & quandoque publicè non absque consensione reprehendimur? Quartus gradus est, defectus proprios animo libenti detegere, nec, si detegantur ab aliis, indignè ferre: *Humilitatis filia est sui accusatio,* ait S. Dorotheus Doctrina 2. An non huius gradus occa-

sionem & ansam exercitiè præbet fraternæ apud Superiorem tanquam Patrem delatio? Quintus gradus est silentium in consulationibus, in accusationibus, in delationibus, in reprehensionibus & increpationibus. *Humilis, accepta confusione, satis bene est in pace, quia fat in Deo, & non in mundo,* ait Thomas Kempensis L. 2. c. 3. An non ad hoc rursum adjuvat Regula, in delatione quemque contentum esse iubens? Si enim contentus fuerit, silentium servabit, querelas & obmurmurationes fugiet, & in pace tranquilla subsistet. Verissimum igitur esse cernimus, defectuum manifestationem, ad submissionem humilitatemque non parum conferre; ac proinde animo pacato, ac volenti acceptandam exemplo S. Gregorii M. de semetipso asseverantis: *Ab omnibus corrigi, ab omnibus emendari paratus sum, & solum mihi amicum existo, per cuius linguam, ante districti iudicis apparitionem, mea maculae mentis tingo.*

III. Accedit & nova ratio, atque utilitas Religiosæ Societatis præcipue tangens: cum enim horum sit, diversis loca peragere, & habitare in omnibus mundi plagis, inter fideles & infideles, inter orthodoxos & heterodoxos, ad procurandum auxilium animarum; an non à Superiore mittendi, necessarii documentis & consiliis sunt præmunendi? Quomodo autem præmuniuntur si iis non fuerint perspecti, si eorum defectus absconditi? An non inde nasci poterit, ut variis defectibus obnoxii, procul ab oculis Superiorum, & quidem nonnunquam soli, mittantur &

cum

cum cujusvis sexus & conditionis hominibus conversari jubeantur, ut in æternæ salutis discrimen manifestum adducantur? Deinde an non ipsa Societas infamix notam incurret, si parum notos, perspectosque in missionum pericula conjiciat? Quod igitur Superiores, ita necessitati missionum consulant, ut corpori Societatis, nec honoris nec famæ detrimentum pariant, necesse est, mittendos probè cognoscere, eorum propensiones, passiones, vitia & defectus non ignorare, ne in pericula dicta devolvantur. Ad hoc verò defectuum & errorum manifestatio, commodum adfert maximum. Ex quibus rursus elucet, quantæ utilitatis, imò & necessitatis in Societate sit ejusmodi detectio erratorum, ne vel personæ, vel ipsa Societas detrimentum patiantur.

Patet quoque delatores non odio habendos, sed tanquam amicos ac benefactores colendos; rectè enim asserit S. Augustinus: *Plus amat oburgator sanans, quam adulator dissimulans.* Et rursus: *Non unusquisque parit amicus est; nec omnis qui verberat inimicus; quia qui phreneticum ligat, & lethargicum excirat, ambobus molissus, ambos amat: at quamdiu sunt agri indignantur, sed ambo sanati gratulantur.* Hinc quoque rectè colligit, quisquis amore proximi, delicta manifestat, metu cujusdam offensæ, ab hoc charitatis officio non recedendum. Fæ constantiâ & mente excelsa fuit S. Petrus Damianus, ut omni carnis sensu, voce mundi, & amore proprio contemptis, quidvis subire maluerit; quam hoc charitatis munere non perfungi: ait

enim c. 25. Gomorchiani: *Malo quippe cum Joseph, qui accusavit Fratres apud Patrem crimine pessimo, in cisternam innocens projici, quam cum Heli, qui filiorum mala vidit, & tacuit, divini furoris ultione multari: cum enim per os Prophætæ divina vox terribiliter comminetur dicens: Si videris fratrem tuum iniquè agentem, & non corripueris eum, sanguinem ejus de manu tuâ requiram. Quis ego sum, qui in sacro Ordine videam tam pestilens facinus inolescere, & velut homicida alienæ animæ, servatâ censurâ silentii, divinæ distriktionis audeam rationem expectare? & illius reatus fieri incipiam debitor, cujus nequaquam Author existeteram? cum Scriptura dicat: maledictus qui prohibet gladium suum à sanguine? Gladium autem à sanguine prohibere, est correctionis verbum, à carnalis vitæ percussione compescere.*

Verùm oggerit nonnemo: Christus in Evangelio Matth. 18. jubet: *Si peccaverit in te Frater tuus, corripe illum inter te & illum:* Non autem præcipit indicandum Superiori: an non igitur hoc esset correctionis ordinem, contra Evangelium, invetere? Sed palàm est, hoc Christi Domini dictum in variis non obligare. Et quidem 1. Quando peccatum fratris est publicum. 2. Quando correctio privata non sufficit ad emendationem. 3. Quando correctio à Prælato, efficacius faciendi existimatur. 4. Cum delictum in aliorum, aut etiam totius communitatis detrimentum cedit. 5. Cum quis ingrediens Religionem, utpote Dominus famæ suæ, ejus dominium in Religionem transfert, & quoad

ordinem correptionis Evangelicæ, juri-
fantæ cedit: prout omnes in Societate
solent; dum se ad regularum observan-
tiam paratos, contentosque profiten-
tur; quas inter & hæc clare proponitur.

Neque inites, leves esse defectus tuos,
adeoque manifestatione minimè opus
esse. Non asserimus, levissima quæque
semper ad Superiores deferenda, pru-
dentia distabit, quid facto opus. Leves
enim defectus, præsertim in consuetudi-
nem deducti, ac crebrò repetiti, magno-
pere obesse queunt, & origines esse de-
lictorum majorum, Deinde parva scin-
tilla magnum sæpe excitavit incen-
dium.

Quapropter, Charissimi, quando-
quidem defectuum nostrorum apud Su-
periores, ex Charitate facta manife-
statio, tanta nobis commoda parit. Tum
ut in Spiritu, ac virtute promoveamur,
tum ut in submissione & humilitate
conservemur; tum etiam ut noti perspe-
ctique Superioribus, in missionibus dif-
ficilibus, periculis æternæ salutis, aut de-
decoris Societatis, optimæ Matris no-
stræ non exponamur: animo libenti no-
strorum errorum delationem tole-
mus; hæc enim viâ, vulnera nostra, à
peritâ Superioris, tanquam Chirurgi

manu sanabuntur; & à subsecuturis lap-
sibus, velut à Gubernatore præservabi-
mur. Deinde in demissione animi per-
stabitur, quando errores nostros &
nos ipsi & Superiores perspicimus. Ne-
igitur Manifestatores, oculis totis in-
tueamur, nec eos, inimicis, sed amicis
annumeremus, non detrimenta nostra
sed commoda & emolumenta Spiritus
unicè quærentibus. Nec nos in Lethar-
go excitantes, aut in phrenesi ligantes
& constringentes odio, verbisque con-
tumeliosis insectemur; sed grates re-
pendamus, & benevolentiam exhibea-
mus: maculas nostras tergentibus, vul-
nera curantibus, misericordiam exhi-
bentibus. *Sicut enim crudelis est, qui vul-
nus in corpore fratru celat, crudelior vero
qui vulnus peccati in anima Fratris non in-
dicat, sic è contrario culpas detegenti mag-
na, ut ait Hugo Victorinus in Regulam
S. Augustini, Merces ab omnipotenti Deo
debetur: qui dixit, Beati misericordes, qua-
niam ipsi misericordiam Dei consequentur.*
Et Jacobus ait: *Qui converti fecerit pu-
satorum ab errore via sua, salvabit ani-
mam suam à morte, & operiet
multitudinem pecca-
torum.*

